

ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ
ПОДАТКОВОЇ МІЛІЦІЇ З
ВИКРИТТЯ ЗЛОЧИНІВ ПРИ
ЗДІЙСНЕННІ ЕКСПОРТНИХ
ОПЕРАЦІЙ

План заняття

- 1. Поняття експорту. Правова основа організації регулювання експортних операцій.**
- 2. Схеми ухилення від сплати податків у сфері експорту.**
- 3. Попередження та розкриття злочинів у сфері експортних операцій**
- 4. Оперативне відпрацювання суб'єктів, що здійснюють експортні операції.**

Література

1. Податковий кодекс України.
2. Кримінальний кодекс України.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України.
4. Закон України від 16 квітня 1991 року N 959-XII «Про зовнішньоекономічну діяльність».
5. Закон України від 04.07.2013 № 408 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо трансфертного ціноутворення».
6. Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.2012 № 1247 "Про затвердження Порядку обміну інформацією за спеціальними запитами«.
7. Спільний Наказ Міністерства внутрішніх справ України, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, Державного комітету у справах охорони державного кордону України, Державної митної служби України та Державної податкової адміністрації України від 9.03.1997 року № 26-10/10-8395 "Про Інструкцію про порядок використання правоохоронними органами можливостей НЦБ Інтерполу в Україні».
8. Лист ДФС України від 25.04.2014 № 9689/7/99-99-12-01-02-17 "Про удосконалення обміну податковою інформацією з компетентними органами іноземних держав»
9. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо здійснення державного контролю за експортними операціями

Для цілей заняття необхідно засвоїти наступні терміни

- Експорт (експорт товарів) - продаж товарів українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності іноземним суб'єктам господарської діяльності з вивезенням або без вивезення цих товарів через митний кордон України, включаючи реекспорт товарів;
- Міжнародна кооперація - взаємодія двох або більше суб'єктів господарської діяльності, серед яких хоча б один є іноземним, при якій здійснюється спільна розробка або спільне виробництво, спільна реалізація кінцевої продукції та інших товарів на основі спеціалізації у виробництві проміжної продукції або спеціалізації на окремих технологічних стадіях науково-дослідних робіт, виробництва та реалізації з координацією відповідних програм господарської діяльності.

- Упущена вигода - дохід або прибуток, який міг би одержати суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності в разі здійснення зовнішньоекономічної операції і який він не одержав внаслідок дії обставин, що не залежать від нього, якщо розмір його передбачуваного доходу або прибутку можна обґрунтувати;
- Європол - поліцейська служба Євросоюзу, розташована в м. Гаазі (Нідерланди);
- Confirming house – фірма-юфшор, яка діє в якості агента (посередника) в країні з низьким податковим навантаженням, метою діяльності якої є заключення договорів поставки товару із СГД-нерезидентом;
- ВМД – вантажно митна декларація;
- Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД) — це систематизований перелік товарів, який включає код товару, його найменування, одиницю виміру та обліку (ОВО). В УКТЗЕД товари систематизовано за розділами, групами, товарними позиціями, товарними підпозиціями, найменування і цифрові коди яких уніфіковано з Гармонізованою системою опису та кодування товарів.

- CARIN - Камденська міжвідомча мережа з пошуку та вилучення незаконних активів, що створена за ініціативою ЄВРОПОЛУ (Камденська – за назвою готелю, в якому проходила конференція, на якій було ініційовано створення мережі);
- ARINSA – Міжвідомча мережа Південної Африки з вилучення незаконних активів;
- RRAG – Міжвідомча мережа Латинської Америки з вилучення незаконних активів;
- ARO (Assets Recovery Offices) підрозділи Єврокомісії, які створено з метою підвищення ефективності захисту економік країн ЄС та спрощення процедур конфіскації активів, отриманих організованими злочинними групами;
- AMO – (Assets Management Offices) підрозділів з Управління конфіскованими активами Європейської комісії;
- AGIS - Рамкова програма з поліцейської та судової співпраці у кримінальних справах;
- ISEC - Програма запобігання та боротьби зі злочинністю

Експортна операція

– це комерційна діяльність, пов'язана із продажем та вивезенням за кордон товарів (робіт, послуг) для передачі їх у власність іноземному контрагенту.

Види експортних операцій

- 1) поставки експортного товару за готівкою;
- 2) експорт робіт і експорт послуг;
- 3) експорт товарів в рахунок міжурядових угод;
- 4) експорт товарів за рахунок державного кредиту, наданого країні іноземного покупця;
- 5) експорт товарів на умовах державного або комерційного кредиту, або за рахунок відстрочки платежу;
- 6) експорт товарів на умовах компенсаційної угоди;
- 7) експорт товарів на умовах бартерної угоди;
- 8) експорт товарів за рахунок надання допомоги.

Регулювання ЗЕД в Україні :

- закони України;
- акти тарифного і нетарифного регулювання, які видаються державними органами України в межах їх компетенції;
- економічні заходи оперативного регулювання (валютно-фінансового, кредитного та іншого) в межах законів України;
- рішення недержавних органів управління економікою, які приймаються за їх статутними документами в межах законів України;
- угоди, що укладаються між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності і які не суперечать законам України.

Експорт товару оформляється контрактом, один примірник якого зберігається в головного бухгалтера, котрий контролює стан розрахунків. У контракті обов'язково вказується порядок розрахунків готівкою або в кредит, тобто із розстрочкою платежу.

Структура відомостей із вантажно-митних декларацій

- Код за ЄДРПОУ відправника
- Регіон
- Район
- Основний вид діяльності
- Тип платника (1 - юр., 2 -ФОП, 4- земля ФО, 8 - сумісники)
- Дата дозволу
- Код товару УКТЗЕД
- Код митного режиму
- Тип ВМД 2 (митний режим)
- Вага нетто (кг)
- Загальна фактурна вартість
- Назва країни
- Рік даних
- Найменування відправника
- Адреса відправника
- Номер ВМД (митниця)
- Номер ВМД (рік)
- Номер ВМД (номер)
- Код ВМД для зв'язку
- Ознака анулювання
- Дата перетину митного контролю
- Тип ВМД 1
- Номер товару
- Код ВМД з номером товару для зв'язку
- Опис товару
- Назва одиниці виміру
- Фактурна вартість товару, грн.
- Митна вартість
- Статистична вартість товару(грн.)
- Код за ЄДРПОУ одержувача
- Найменування одержувача
- Адреса одержувача
- Ідентифікаційний номер із ДРФО одержувача
- Код валюти
- Назва валюти
- Назва банку
- Код переміщення товару
- Назва митного режиму
- Номер розрахункового (валютного) рахунку декларанта
- Назва банку декларанта
- Код за ЄДРПОУ особи, відповідальної за фінансове врегулювання
- Найменування
- Адреса
- Код платника ПДВ контрактоотримувача
- Ідентифікаційний номер із ДРФО
- Код торгуючої країни
- Код ЄДРПОУ декларанта
- Назва декларанта
- Код платника податків декларанта
- Код країни відправника
- Назва країни відправника
- Код країни призначення
- Назва країни призначення
- Код умови поставки
- Найменування кода умови поставки
- Місце поставки
- Форми розрахунків
- Найменування форми розрахунків
- Курс валюти
- Код характеру угоди
- Назва угоди
- Код за ЄДРПОУ уповноваженого банку
- МФО банку (фін. розпорядника)
- МФО банку (гривна)
- МФО банку (валюта)
- Адреса банку
- Розрахунковий рахунок фін. розпорядника
- Р\р банку (гривна)
- Р\р банку (валюта)
- Код митниці на кордоні
- Опис контейнеру
- Кількість товару
- № версії довідника товарів
- Країна походження
- Назва країни походження
- Преференція (мито)
- Преференція (акцизний збір)
- Преференція (ПДВ)
- Назва митного режиму_
- Код попереднього митного режиму
- Назва митного режиму__
- Додаткова одиниця виміру
- Дата видалення декларації
- Признак видалення декларації
- Дата модифікації ВМД
- Дата завантаження даних до БД з файлів
- Імя файлу, яким надіслано запис з митниці
- Імя файлу, яким надіслано запис з ДПАУ
- Імя файлу, яким надіслано запис з ОДПІ

Курс USD: 5,05 EUR: 6,698825 № 4712 форма МД-2

ПРИМІРНИК ДЛЯ ДЕКЛАРАНТА	УНІФІКОВАНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ ДОКУМЕНТ (УАД)				1. Тип декларації			
	2. Відправник/Експортер № 308055902149				1. р/р 26009302212599			
	ДП "Українська горілчана компанія "Nemigoff"				ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ, АПАРАТ УПРАВЛІННЯ ПІБ			
	Вінницька обл. м.Немирів, вул.Горького, 31 Україна 22800				МФО 315278			
	Реєстр № 5031700-05/0030805594				2. в/р 26009302212599			
	3. Одержувач/Імпорттер №				ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ, АПАРАТ УПРАВЛІННЯ ПІБ			
	" "				МФО 315278			
	9. Довід. відповідальності № 308055902149				7. Довідковий номер			
	ДП "Українська горілчана компанія "Nemigoff"				401030000/61 001848			
	Вінницька обл. м.Немирів, вул.Горького, 31 Україна 22800				10. Країна іно-посеред.			
Реєстр № 5031700-05/0030805594				11. Торг. країна				
14. Декларант/Представник № 308055902149				12. Загальна митна вартість				
ДП "Українська горілчана компанія "Nemigoff"				13. 0				
Вінницька обл. м.Немирів, вул.Горького, 31 Україна 22800				15. Країна відправлення				
Реєстр № 5031700-05/0030805594				16. Країна походження				
18. Транспортний засіб відправлення				17. Країна призначення				
1 235720В/157390А				Сполучені Штати				
21. Транспортний засіб на кордоні				20. Умови поставки				
1 Морське судно				FCA-м.Немирів				
25. Вид транспорту на кордоні				22. Валюта та загальна фактурна вартість товару				
10				23. Курс валют				
30				24. Характер угоди				
308055902149				840				
308055902149				5,05				
Одеська МИТНИЦЯ				021				
Одеська МИТНИЦЯ				840				
27. Місце завантаження/розвантаження				28. Фінансова банківська відомість				
500040300 Одеська МИТНИЦЯ				1- 09315277				
29. Місце на кордоні				2- ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ, АПАРАТ УПРАВЛІННЯ ПІБ				
500040300				3- М.ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ВУЛ.ТЕАТРАЛЬНА, 13				
30. Місце огляду товару				4- в/р 26009302212599 МФО 315278				
Одеська МИТНИЦЯ				32. Товар №				
31. Вантажні місця та інші товари				2208601100				
Морквова та пшениця - поперемично - опис товару				34. Код країни				
1-Горілка 40% "Українська пшениця" ем. 1л-2400пл. "Немирів" ем. 1л-1200пл. "Лекс" ем. 0,75л-1200пл, ем. 1л-800пл. "Nemigoff-Преміум" ем. 1л-600пл. Всього: 6200 пляшок. Виробник: ДП УГК "Nemigoff", Україна. 2-1 місце. 800 картонних ящиків. 3-1 № PONU1914578, "частина".				35. Вага бруто (кг)				
Місце: 1				11166				
2360 л 100% сп				37. Прозрада				
1 - 1000* №600000300015 28/03/06 28/03/11				38. Вага нетто (кг)				
7 - 2730* №AE 933 14/12/06				5594				
3 - 3105* №717 11/12/06				39. Кофта				
4 - 3341* №19-11/006 17/11/06				40. Загальна декларційна середня ціна за одиницю				
4 - 4010* №1-EXP 15/06/01				41. Додаткова оцінка товару				
4 - 4040* А/33 17/11/06				831				
4 - 4040* Б/Н 08/02/05				42. Фактурна вартість товару				
Див. на звороті				43.				
44. Додатковий опис товару				45. Митна вартість				
1 - 1000* №600000300015 28/03/06 28/03/11				46. Статистична вартість				
7 - 2730* №AE 933 14/12/06				62				
3 - 3105* №717 11/12/06				47. Наряд на зняття мита та митна зборів				
4 - 3341* №19-11/006 17/11/06				Вид				
4 - 4010* №1-EXP 15/06/01				010				
4 - 4040* А/33 17/11/06				48. Відстрочена платіжність				
4 - 4040* Б/Н 08/02/05				01				
Див. на звороті				49. Найменування складу				
47. Наряд на зняття мита та митна зборів				В. Підприємці розрахуноків				
Вид				010				
Основа нарахування				р/р37349240100026 в у.д.к. м. Києві МФО 820019				
Стівка				Всього: Грн				
Сума				Грн				
Сп				Грн				
48. Відстрочена платіжність				50. Підприємці розрахуноків				
01				В. Підприємці розрахуноків				
49. Найменування складу				р/р37349240100026 в у.д.к. м. Києві МФО 820019				
50. Підприємці розрахуноків				Всього: Грн				
010				Грн				
р/р37349240100026 в у.д.к. м. Києві МФО 820019				Грн				
Всього: Грн				Грн				

Вантажно-митна декларація

59. Довідка UA ЄДРПОУ 33579108

ПП "А-Б-ТРАНС" Одеська обл., Біляївський р-н, смт Хліבודарське, Україна.
Водій: Бутенко Віктор Миколайович, пасп. ЕА №534982 вид. 06.11.1998р.
Голованівським РВ УМВС України в Кіровоградській обл.

61. Місце в країні транзиту

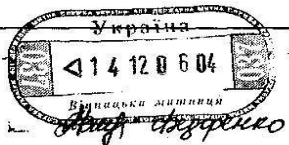
62. Гарантія не діло для

18/12/06

63. Місце в країні транзиту

64. Місце в країні транзиту

65. Місце в країні транзиту

СПЛАЧЕНО

100 грн 88.21 05.12.2006 - 144.8

21 14 ГРУ 2006

підпис

Для документів №7

ДП УГК "Nemigoff"

Вдовиченко Віктор Миколайович

м. Немирів, вул. Горького, 31

Україна

14/12/06

Об'єкти уваги державного контролю за експортними операціями

- зовнішньоекономічна операція та істотні умови її виконання;
- товар як предмет експорту.

КОНТРОЛЮ ЗА ЕКСПОРТНИМИ операціями

- експортер (комітент);
- комісіонер (контрактоутримувач);
- виробник товару (імпортер);
- перевізник товару або суб'єкт господарювання, який надає послуги з експедирування.

Індикатори ризику експортних операцій

1. Зовнішньоекономічна операція та істотні умови її виконання:
 - декларування експортної операції за договором комісії, по групах товарів, які включені в перелік ризикових кодів (невідповідність даних полів;
 - декларування експортних операцій декількома експортерами через одного і того ж комісіонера;
 - декларування експортних операцій декількома експортерами за різними вантажними митними деклараціями на адресу одного і того ж нерезидента;

ПЕРЕЛІК товарів згідно з УКТ ЗЕД, які використовувалися (використовуються) у схемах штучного формування податкового кредиту з ПДВ та/або від'ємного значення даного виду податку міститься в

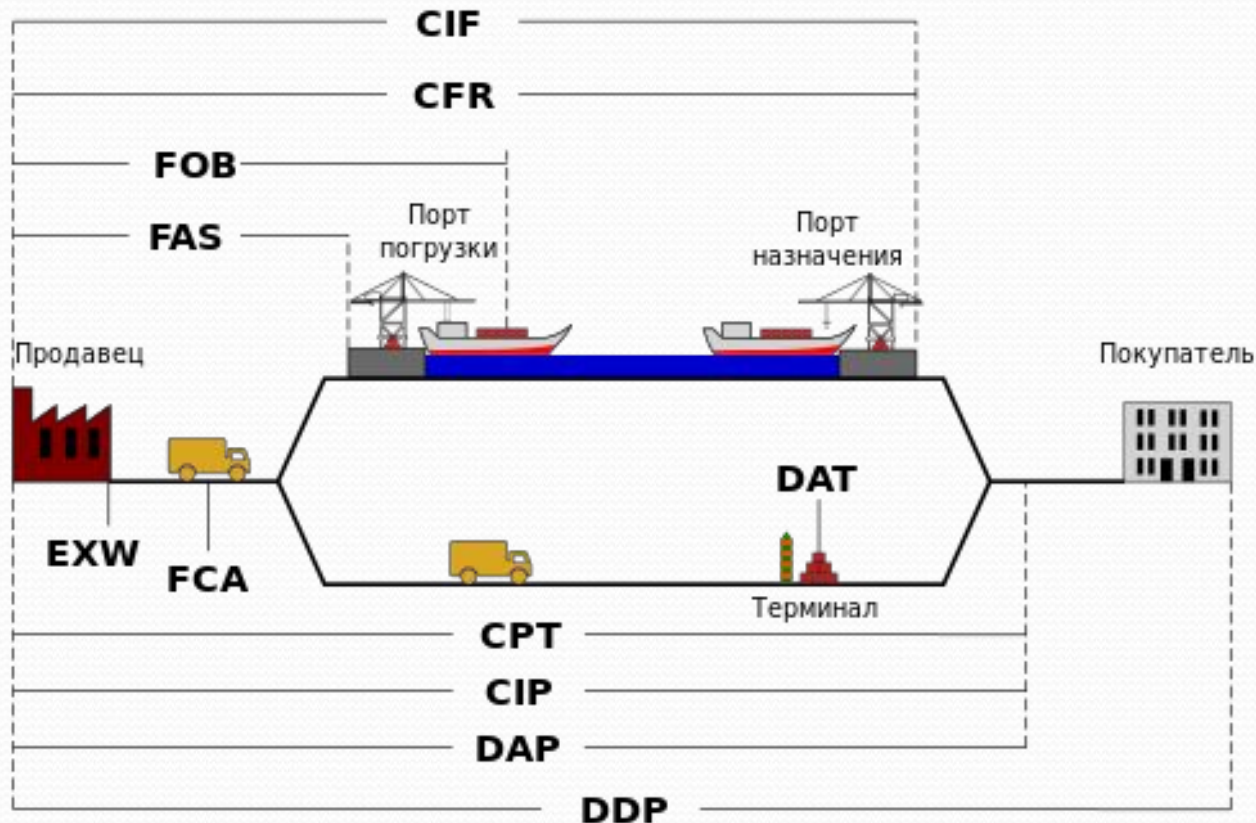
МЕТОДИЧНИХ РЕКОМЕНДАЦІЯХ «Щодо здійснення державного контролю за експортними операціями» Затверджено Наказом ДПАУ від 16.07.2007 № 433

Спеціальні санкції за порушення Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» або пов'язаних з ним законів України

- **накладення штрафів** у випадках несвоєчасного виконання або невиконання суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності своїх обов'язків згідно з цим або пов'язаних з ним законів України. Розмір таких штрафів визначається відповідними положеннями законів України та/або рішеннями судових органів України;
- **застосування** до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та іноземних суб'єктів господарської діяльності **індивідуального режиму ліцензування** у випадках порушення такими суб'єктами цього Закону та/або пов'язаних з ним законів України, що встановлюють певні заборони, обмеження або порядок здійснення зовнішньоекономічних операцій;
- **тимчасове зупинення зовнішньоекономічної діяльності** у випадках порушення цього Закону або пов'язаних з ним законів України, проведення дій, які можуть зашкодити інтересам національної економічної безпеки.

Інкотермс (англ. Incoterms, International commerce terms) — міжнародні комерційні умови, комплект міжнародних правил з тлумачення найбільш широко використовуваних торговельних термінів (умов) в галузі міжнародної торгівлі.

Інкотермс-2010

● Класифікація термінів Інкотермс 2010

Правила для будь-якого виду або видів транспорту

- **EXW Ex Works** - Франко завод
- **FCA Free Carrier** - Франко перевізник
- **CPT Carriage Paid - to** Перевезення оплачена до
- **CIP Carriage and Insurance Paid to** - Перевезення і страхування оплачені до
- **DAT Delivered at Terminal** - Доставка на терміналі
- **DAP Delivered at Place** - Доставка в місці призначення
- **DDP Delivered Duty Paid** - Доставка з оплатою мита

Правила для морського і внутрішнього водного транспорту

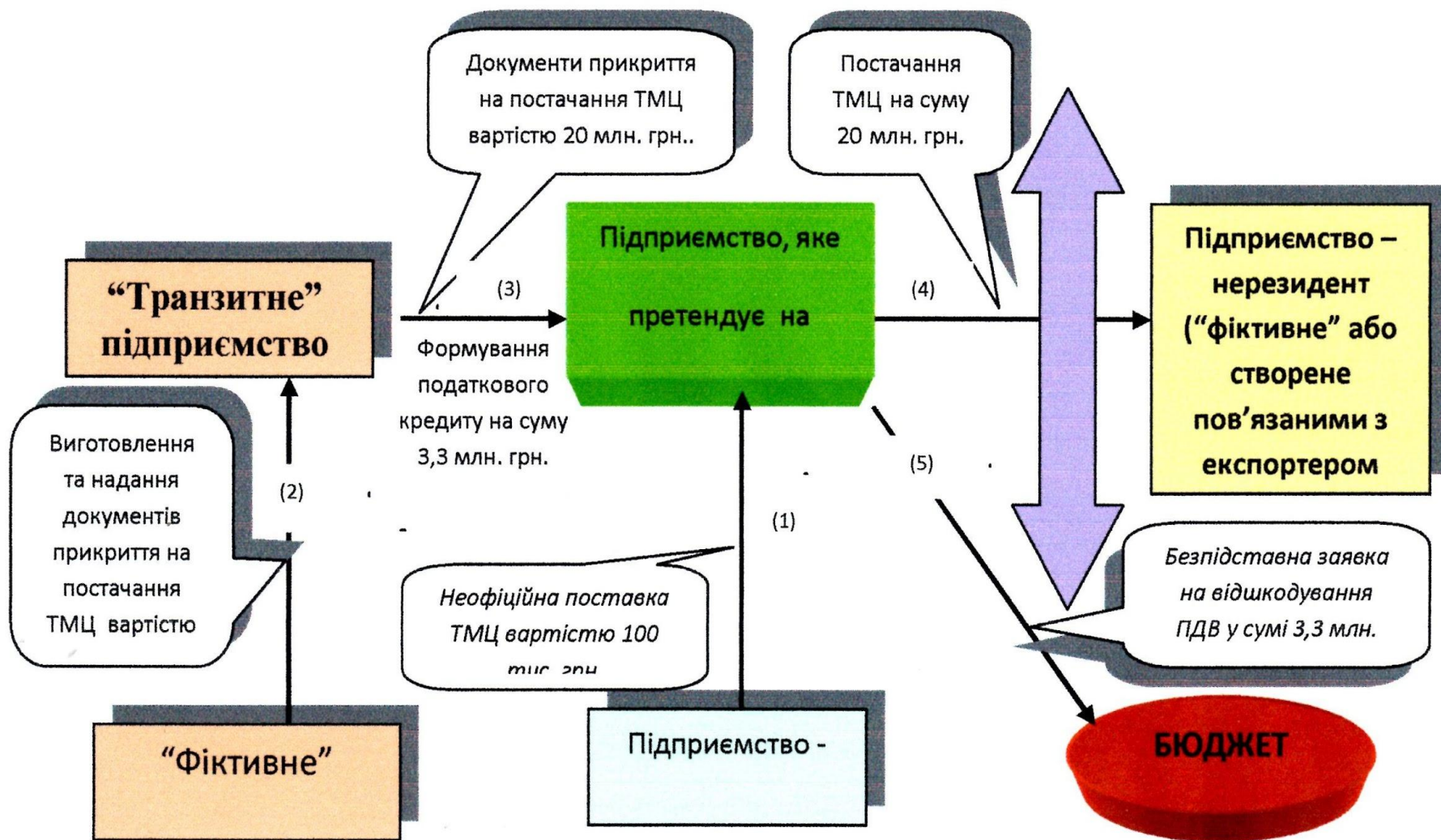
- **FAS Free Alongside Ship** - Вільно вздовж борту судна
- **FOB Free on Board** - Вільно на борту
- **CFR Cost and Freight** - Вартість і фрахт
- **CIF Cost Insurance and Freight** - Вартість, страхування і фрахт

Схеми ухилення від сплати податків у сфері експорту

- Як правило усі незаконні діяння в зовнішньоекономічній сфері направлені на:
 - 1) ухилення від сплати податків, зборів та митних платежів, незаконне отримання дотацій, субвенцій та інших податкових пільг;
 - 2) легалізації доходів отриманих злочинним шляхом;
 - 3) шахрайство з приватизацією;

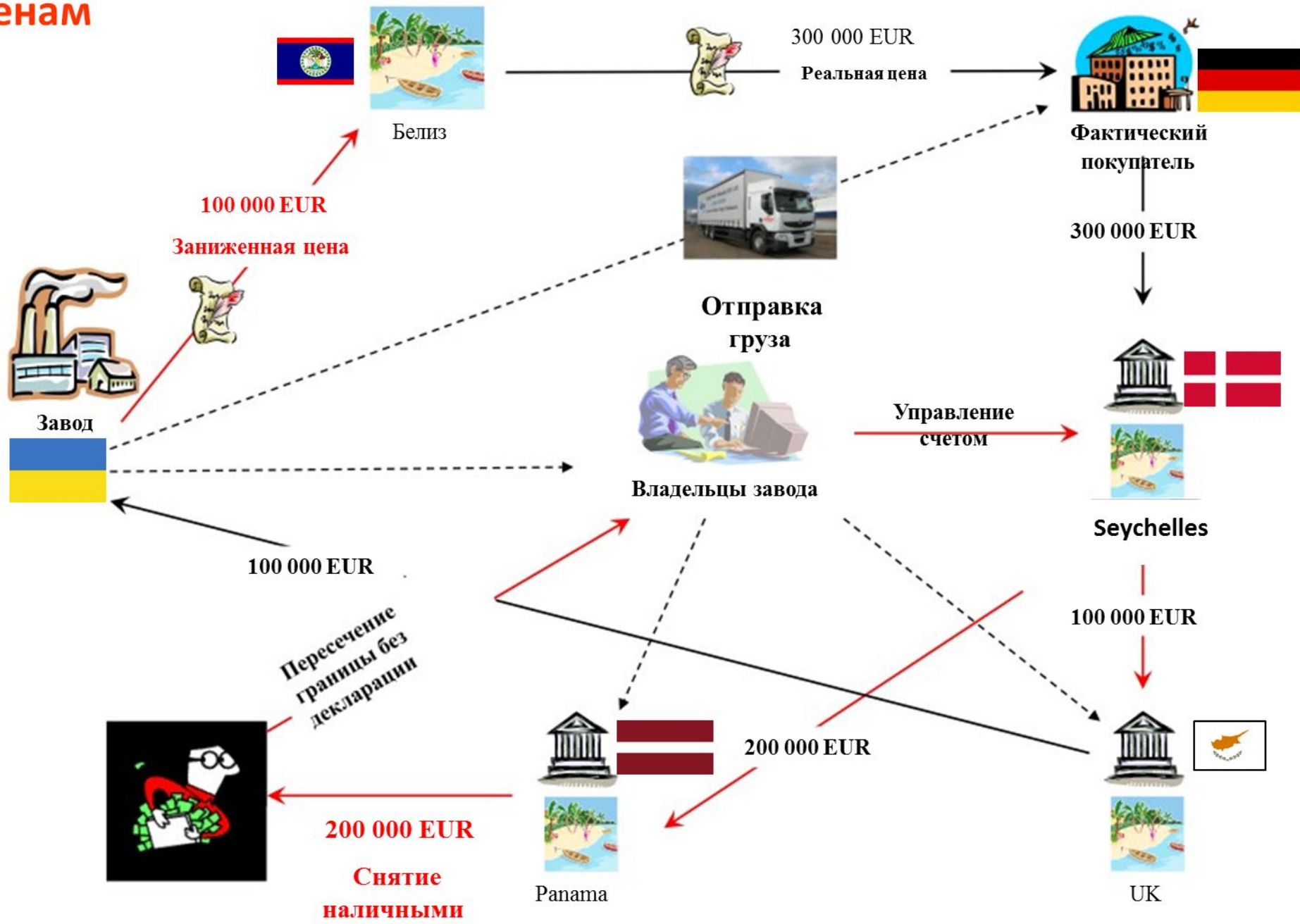
Схема ухилення від сплати ПДВ, шляхом проведення нетипових експортних операцій

Суть схеми

Підприємство реального сектору економіки завищує витрати шляхом поставки ТМЦ від підприємств транзитерів та експортує фіктивні ТМЦ до СГД – пов'язаній особі з експортером.

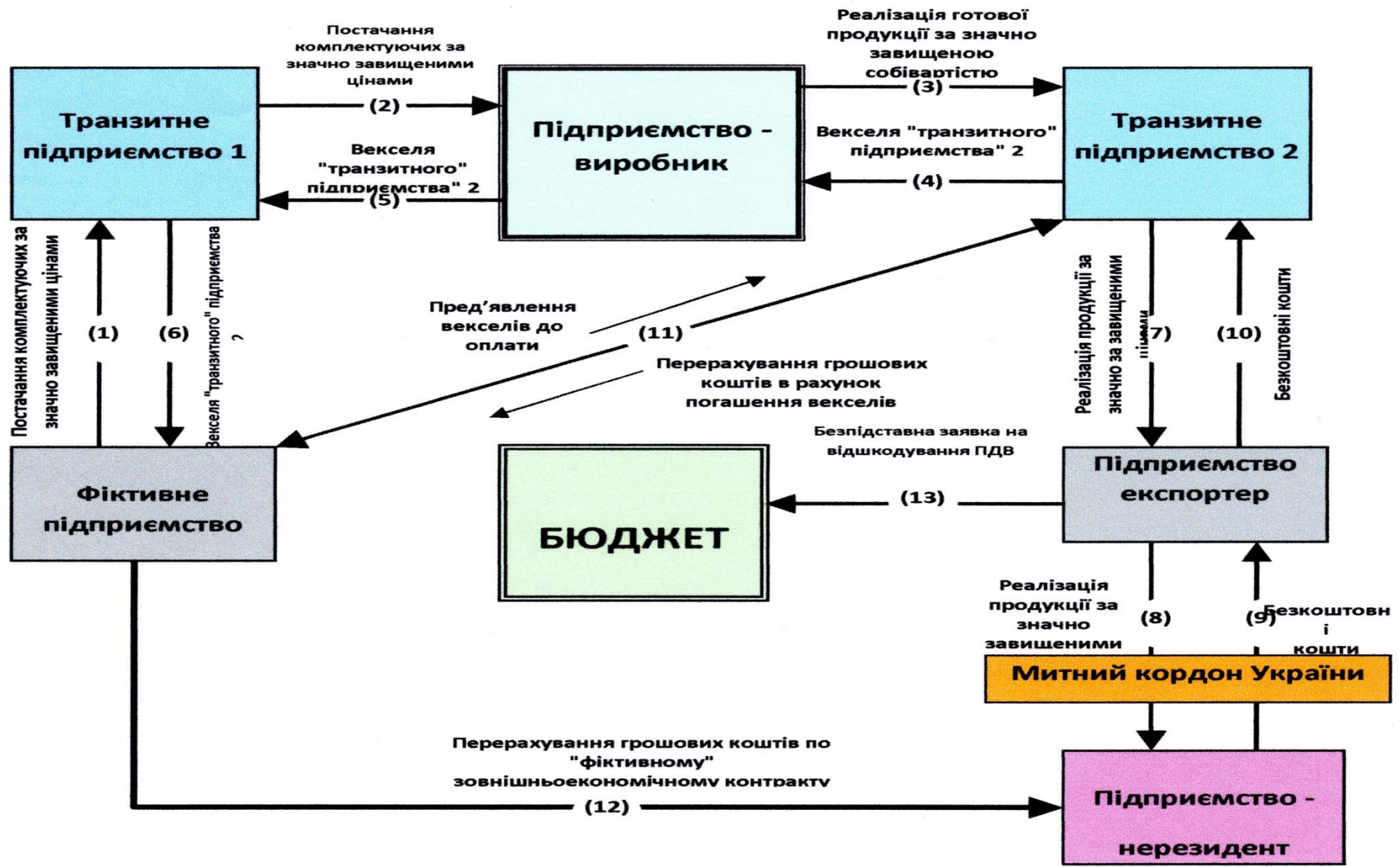
Экспорт по заниженным ценам

Суть схеми

Завод як підприємство реального сектору економіки постачає вантаж покупцю нерезиденту в ФРН. Але здійснюється це через посередника в офшорній зоні чи на території із пільговим оподаткуванням по заниженій ціні. Через пов'язаних осіб відбувається зняття готівки в банках, що діють, як правило, в офшорних юрисдикціях.

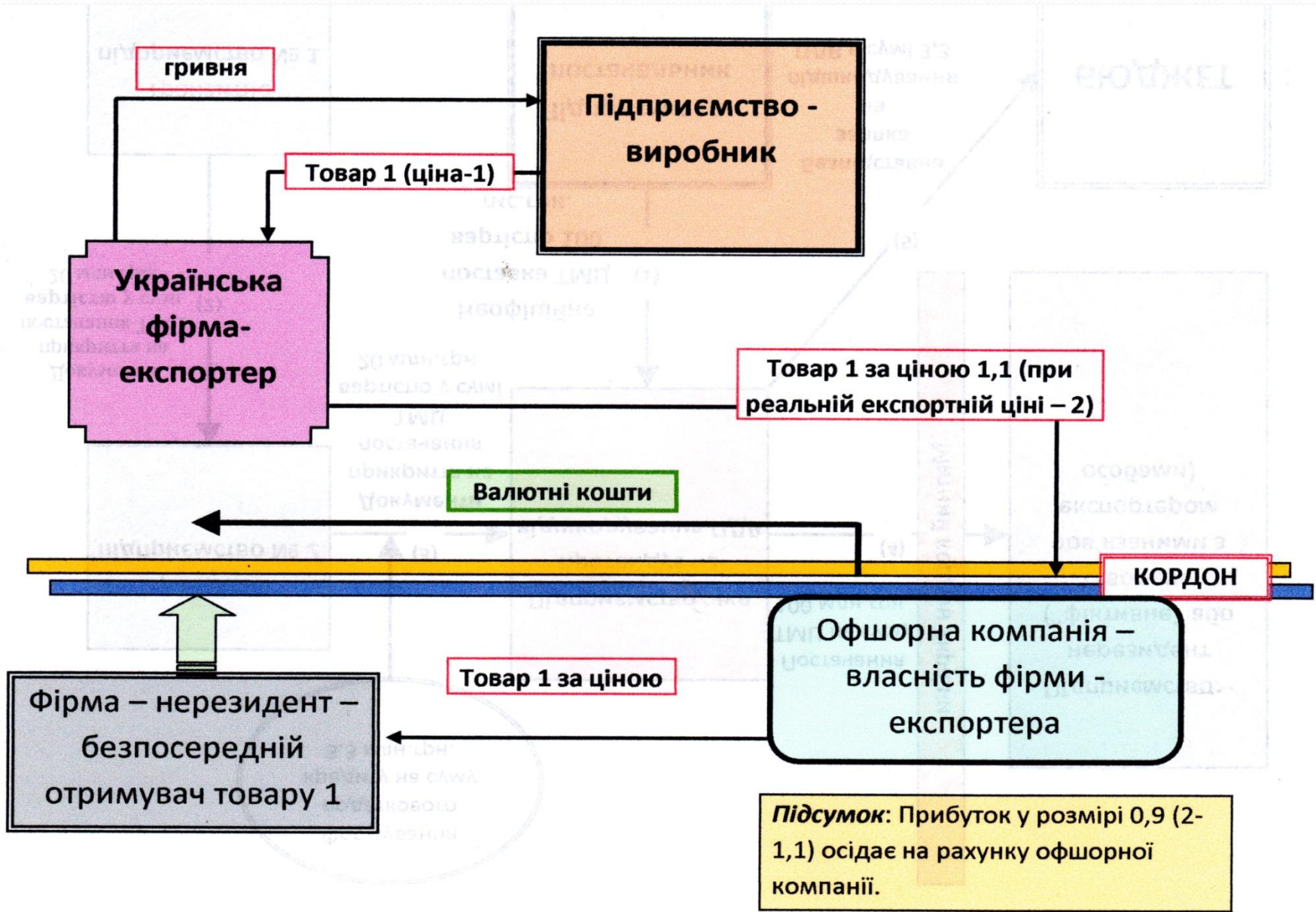
Схема проведення експортних операцій за штучно завищеними цінами із застосування штучного виробництва товарів, які експортуються

Суть схеми

- Підприємство-виробник через два «коліна» формує завищену ціну на товар, за який розраховується векселем транзитного підприємства 2, на якому відбувається «обрив ланцюга». Підприємство транзитер 2 за безготівкові кошти та мізерними цінами (або іншої форми домовленості) надає ТМЦ підприємству експортеру. В свою чергу експортер реалізує ТМЦ за завищеними цінами, в результаті чого формує від'ємне значення податкового кредиту.

Експорт за заниженими цінами

Суть схеми

- Резидент-експортер закупає товар із заводу за реальною або меншою ціною від собівартості. Придбаний товар фірма-експортер ніби реалізує на пов'язану особу в офшорну юрисдикцію та юридично сплачує 1.1 у.о. за ТМЦ, коли реальна експортна ціна становить 2.0.у.о. Далі офшорна компанія оформляє документацію на продаж ТМЦ по вартості 2.0. чи вище на компанію нерезидента-імпортера. При цьому прибуток (відмиті кошти) від курсової різниці після перепродажу становить 0.9 у.о. і виплачуються експортеру готівкою.

Критерії ризику при проведенні моніторингу експортних операцій

- Декларування товарів за кодами згідно з УКТ ЗЕД у митному режимі експорту за договорами комісії.
- Задекларована фактурна вартість одного кілограму товарів, що експортується:
 - становить або перевищує 3000 грн. при переміщенні автомобільним, залізничним або морським транспортом;
 - становить або перевищує 4000 грн. при переміщенні повітряним транспортом.
- Декларування експортних операцій на адресу нерезидента (одержувача), стосовно якого наявна інформація про "сумнівність".
- Декларування товарів, невластивих основному виду діяльності експортера (комітента).

Назва	Власник	Перерахунки в офшори та на Кіпр, долари	
		2010 рік	2011 рік
Приватбанк	Ігор Коломойський, Геннадій Боголюбов	23 176 627 726	9 540 854 786
ПУМБ	Рінат Ахметов	1 272 432 160	1 976 835 977
"Надра"	Дмитро Фірташ	2 569 564	1 152 659 252
Укрексімбанк	Держава	241 867 530	1 047 837 572
"ОТП банк"	ВАТ "Центральна ощадна каса і Комерційний банк", Угорщина	253 313 851	880 116 577
"Сіті"	Citigroup, США	289 593 542	773 093 889
Промінвестбанк	Внешэкономбанк, Росія	521 857 416	390 664 090
Ощадбанк	Держава	6 295 464	444 591 136
Укргазбанк	Держава	19 988 763	7 284 653
"Родовід"	Держава	-	7 291 022
"Київ"	Держава	1 036 872	0
Укрбізнесбанк	ТОВ "Компанія універсал-Л"	1 727 185	58 246 309

Попередження та розкриття злочинів у сфері ЗЕД

Підготовчі заходи

- організувати збір інформації (статистичної, оперативної й іншої інформації) про СПД, -ЗЕД;
- з використанням ІС “Податковий блок” проаналізувати СПД, які зазначили ЗЕД основним видом господарської діяльності;
- вивчити і всебічно проаналізувати наявну в ПМ, аудиту, валютного контролю та інших служб ДПІ, інформацію про факти порушення валютного законодавства, термінів повернення на Україну валютних цінностей та ін.;
- забезпечити оперативне перекриття підприємств, що займаються експортно-імпортними операціями в регіоні;
- організувати збір оперативної інформації про підприємства, що спеціалізуються на експортних операціях;
- при перевірці експортних операцій витребувати в Торгово-промисловій палаті (підрозділах Держзовнішінформ) довідку про ціни на експортований вантаж, перевірити порядок формування відпускної вартості;
- при перевірці експортних операцій СГД, при яких сировина вивозилася як «давальницька», перевірити повернення - надходження готової продукції на Україну, відповідність обсягів тощо.

Пошук ознак про вчинення злочинів у сфері ЗЕД

- У першу чергу, це об'єкти ЗЕД. Основним методом пошуку тут виступає аналіз господарських операцій, зіставлення документів з фактично виконуваними діями, зустрічна перевірка документів, що відбивають одну операцію і знаходяться у різних суб'єктів та ін.
- Наступним об'єктом пошуку виступають особи, які працюють на підприємствах сфери ЗЕД, а також мають до них відношення в силу службових чи інших функцій.

При розробці осіб по ОРС в сфері ЗЕД оперативні працівники встановлюють:

- факт злочину, способи його вчинення і маскування, предмети злочинного зазіхання;
- осіб, причетних до злочину, визначенні ролі кожного в злочинній діяльності;
- предмети і документи, на яких залишилися сліди злочину, їхнє дослідження і забезпечення зберігання до введення їх у кримінальний процес;
- встановлення розміру заподіяного матеріального збитку і забезпечення його відшкодування;
- фіксації злочинних дій розроблювальних осіб;
- визначення обставин, що сприяють вчиненню злочину.

В ході оперативного документування з' :ясовується ряд питань, зокрема

- коли і де зареєстрований СГД - ЗЕД;
- хто та з якого моменту керує підприємством, на підставі яких документів;
- у яких банках відкриті рахунки підприємства та рахунки посадових осіб;
- чи є дозвіл НБУ на відкриття рахунків в закордонних банках;
- чи є керівники та їх родичі засновниками, чи займають які-небудь посади в інших організаціях якщо так, то в яких саме;
- які обставини укладення контракту, хто є партнером, які умови контракту;
- чи склалися доповнення і зміни до контракту, якщо так, то які ;
- хто конкретно брав участь у підготовці контракту;
- чи вживалися заходи щодо встановлення надійності та репутації партнера;
- чи задіяні в експортно/імпортних операціях офшорні підприємства. Хто в дійсності є власником вказаних підприємств, їх легітимність;
- відповідність рівня цін на експортуємі (імпортуємі) ТМЦ середньоринковим цінам України та світовим цінам;
- дотримання СГД-суб'єктом ЗЕД вимог закону України про трансфертне ціноутворення;
- чи надходила валюта на рахунки підприємства в банках за межами України;
- чи давалися закордонному партнеру доручення про перерахування валютних коштів на рахунки третіх осіб, якщо кому, коли й у зв'язку з чим;
- чи велася підприємством претензійна робота, спрямована на повернення коштів в іноземній валюті, у чому вона виражається;
- чи була отримана ліцензія НБУ на здійснення валютних операцій;

**Оперативне
відпрацювання суб'єктів,
що здійснюють експортні
операції**

Ознаки злочинності операцій у сфері ЗЕД

- циклічність однотипних операцій, що здійснюються між учасниками схеми;
- використання для здійснення трансакцій як підстави фіктивних або фальсифікованих контрактів;
- максимально стислі строки проведення розрахунків (часто протягом одного дня);
- первинне підтвердження поставки різними компаніями, які беруть участь у схемі, оформляється в один день;
- участь у схемі фіктивних фірм;
- використання в схемах офшорних компаній і офшорних юрисдикцій;
- розрахункові рахунки постачальника й покупця перебувають в одному банку;
- розрахунки покупця-нерезидента за експортований товар здійснюються з рахунку в банку-резиденті;
- відсутність економічного ефекту від розрахунків операцій з векселями, цінними паперами на пред'явника, що включаються до схеми;

- фальсифікація імпорту товарів;
- одержання банківського кредиту або позики від юридичної особи на суму повернення ПДВ;
- невідповідність зазначеної в контракті вартості товарів або послуг їхньої реальної вартості;
- невідповідність заявленої вартості товару на митницях різних країн при вивезенні й ввезенні товару;
- очевидна невідповідність підстав вхідних / вихідних платежів у рамках імітованого схемою єдиного виробничого циклу;
- проходження однієї й тієї ж суми по рахунках великої кількості учасників схеми протягом банківського дня;
- предмет угоди - "популярні" серед шахраїв товари (програмне забезпечення, оптичні елементи, пластмасові штампи тощо).

господарювання, що займаються ЗЕД:

- структурні підрозділи, що займаються оформленням ліцензій, квот, договорів на експортно-імпорتنі операції, які одержують дозвіл у державних контролюючих органах;
- транспортні підрозділи (як власні, так і притягнені), що здійснюють перевезення матеріальних цінностей як за кордон, так і з-за кордону;
- фінансові й облікові підрозділи, що оформляють платежі і банківські установи, де відкриті валютні рахунки;
- складське господарство, де зберігаються матеріальні цінності, які виступають як предмет ЗЕД.

Підrozділами ДФС України, які з метою виконання поставлених завдань з протидії правопорушенням у податковій та митній сфері співпрацюють з компетентними органами інших країн та міжнародними організаціями, є такі

- Департамент міжнародних зв'язків;
- Головне оперативне управління;
- Департамент аналізу ризиків та протидії митним правопорушенням.

**Отримання інформації
оперативно-слідчими
підрозділами ДФС України в
межах оперативного
відпрацювання**

Нормативною базою для Головного оперативного управління є:

- угоди між Україною та іншими державами про співробітництво у сфері боротьби зі злочинністю;
- Інструкція про порядок використання правоохоронними органами можливостей НЦБ Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів;
- міжнародні договори про уникнення подвійного оподаткування(71 країна);
- Конвенція про взаємну адміністративну допомогу в податкових справах.

Типовий алгоритм для оперативного співробітника при підготовці міжнародного запиту є наступним:

- 1. Отримання оперативних або аналітичних даних, інформації за результатами проведеної ДПІ перевірки платника податків або з інших джерел щодо конкретної сумнівної операції.
- 2. Отримання інформації від регіональної митниці, копій контракту та вантажно-митних декларацій, які свідчать про укладення угоди між резидентом та нерезидентом України, підтверджують факт перетинання вантажу через митний кордон України, кількісні та якісні характеристики вантажу, а також особу яка представляє нерезидента України і підписала контракт (договір).

- 3. Аналіз цін на продукцію зазначену у контракті. Порівняння зі світовими цінами, ґрунтуючись на інформацію з наявних джерел інформації – аналітичні огляди, данні світових бірж або комерційні пропозиції, інше.
- 3-1. В разі необхідності підготувати та направити запит до регіональної торгівельно-промислової палати або «Держзовнішінформу» з метою отримання статистичних даних про світові ціни на товар зазначений у контракті (договорі), вантажно-митних деклараціях та проведення порівняльного аналізу зазначених цін.
- 4. Спілкування з посадовими особами СГД-резидента України, причетними до укладання конкретного контракту (договору) з метою отримання пояснень щодо зазначеної зовнішньоекономічної угоди, деталей підписання угоди та її виконання.

- 5. Проведення заходів (направлення запитів) з метою отримання інформації та копій документів, які супроводжують товар або підтверджують його походження (сертифікати відповідності, технічні умови, ліцензії, санітарні сертифікати та інші).
- 6. Відстеження всього ланцюга руху товару через територію України.
- 7. За зібраними матеріалами територіальним оперативним підрозділом готується проект запиту до правоохоронних органів іноземної держави та через оперативне управління області узгоджується з підрозділом зовнішніх відносин ГОУ ДФС України.
- 8. Після узгодження запит з додатками (копії контрактів, ВМД, довіреностей, платіжних доручень, рахунків-фактур (invoice або інший документ з вказаною вартістю), СМР та інших документів, як доказів міжнародних комерційних стосунків). Наявність додатків дуже важлива для направлення іноземним колегам. У випадку їх відсутності, потрібно додаткове обґрунтування.

МИТНИЦЕЮ

- Обмін інформацією в напрямку протидії порушенням на митниці входить до компетенції Департамент аналізу ризиків та протидії митним правопорушенням ДФС України.
- Така взаємодія здійснюється на основі Угоди про партнерство та співробітництво між Європейськими співтовариствами і Україною (Протокол про надання адміністративним органам взаємної допомоги у вирішенні митних питань), міжвідомчих угод про оперативний обмін інформацією та двосторонніх угод між Україною та іншими державами про адміністративну допомогу та співробітництво у митних справах.

- Відповідно до положень міжнародних угод обов'язковою умовою для направлення запиту до компетентних органів іноземних держав в рамках надання взаємної адміністративної допомоги в митних справах є підготовка проекту запиту з обов'язковим викладенням результатів перевірки у відношенні українського суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності та його іноземного контрагента, обґрунтовані висновки/сумніви стосовно автентичності документів, наданих при ввезенні товарів на територію України та їх митному оформленні, документальні докази, або обґрунтована підозра щодо вчинення порушення митного законодавства, та їх правова кваліфікація, а також коло питань, які необхідно з'ясувати за кордоном.

Взаємодія з Державною службою фінансового моніторингу

- На сьогодні служби фінансового моніторингу зі 140 країн світу, в тому числі й України, мають можливість оперативно обмінюватись банківською інформацією по захищених каналах зв'язку Егмонтської групи, до якої входять майже всі офшорні юрисдикції, та призупиняти або заморожувати рахунки підозрілих компаній.
- Взаємодія ДФС України з Державною службою фінансового моніторингу України здійснюється відповідно до спільного Наказу Міністерства фінансів України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства доходів і зборів України, Служби безпеки України від 02.12.2013 № 1026/1184/739/484 «Про затвердження Порядку надання та розгляду узагальнених матеріалів».

Європейський поліцейський офіс

- Основними завданнями Європолу є координація роботи національних служб в боротьбі з міжнародною організованою злочинністю та покращення інформаційного обміну між національними поліцейськими службами.
- На теперішній час взаємодія України з Європоллом здійснюється в рамках Угоди між Україною та Європейським поліцейським офісом про стратегічне співробітництво

● Для поліпшення такої співпраці з іншими країнами, а також двостороннього обміну інформацією запроваджено інститут офіцерів зв'язку, які відкомандировуються державами-учасницями ЄС (а також іншими державами за погодженням з Європолем) та розміщуються в штаб-квартирі Європолу в м. Гаазі (Нідерланди). На даний момент налічується близько 150 офіцерів зв'язку Європолу, відкомандированих до Європолу державами-членами ЄС в якості представників їх національних правоохоронних органів, а також 30 офіцерів зв'язку, що представляють країни, які не входять до складу ЄС.

Щодо практики функціонування мереж неформального співробітництва

- Одним з ефективних інструментів, які використовуються у сучасному світі з метою відстеження та вилучення незаконно набутих активів є міжнародні мережі неформальної співпраці. У світі найбільш відомими з них є такі: CARIN; ARINSA; RRAG.
- Основним завданням таких мереж є підвищення оперативності обміну інформацією з метою недопущення використання злочинцями коштів та майна, отриманих у результаті незаконної діяльності.

запитів про отримання інформації з-за кордону оперативними підрозділами ДФС України

- **Спеціальний запит по отриманню оперативної інформації з-за кордону** – це звернення до іноземного компетентного органу оперативним співробітником правоохоронного органу України рамках оперативного чи слідчого розслідування щодо надання інформації про обставини справи та дані, які не можуть бути отримані іншим шляхом і мають вагоме значення для встановлення ознак складу злочину.

Визначаються відповідями на наступні питання

- Чи існує правове поле для підготовки запиту;
- Чи підпадають під сферу дії відповідного правового інструменту (угоди) питання, що піднімаються у спеціальному запиті;
- Характер питань (цивільний/кримінальний/оперативний);
- Чи період, що підлягає перевірці, зазначений в запиті визначено з урахуванням визначеного законом строку давності;
- Чи є підстави вважати, що запитувана інформація є в розпорядженні іноземного компетентного органу;
- Чи є запит достатньо обґрунтованим та чи містить ілюстративні додаткові матеріали;
- Чи описано заходи, що були здійснені для отримання інформації з джерел в межах країни та з мережі Інтернет;
- Чи є в запиті твердження щодо дотримань положень секретності, передбачених відповідним договором.

**Узагальнена схема обміну
спеціальними запитами від
оперативного підрозділу
територіального органу ДФС
України до компетентного
органу іноземної держави**

- 1 Ініціювання запиту та направлення вищестоящому органу
- 2 Направлення обґрунтованого запиту та до центрального апарату ДФС України
- 3 Перевірка запиту на відповідність внутрішньому законодавству та міжнародним стандартам
- 4 Направлення запиту за кордон щодо сприяння у справі згідно з відповідним міжнародним договором
- 5 Направлення відповіді до України за результатами відпрацювання запиту
- 6 Аналіз отриманих матеріалів та формування завдання територіальному органу

- 7 Направлення відповіді територіальному органу з вимогою інформування про результати використання отриманих матеріалів
 - 8 Направлення відповіді ініціатору
- - - - - → Інформування про результати використання отриманих матеріалів

Принципи міжнародного співробітництва на основі яких готуються запити

- **Взаємоповага до вимог внутрішнього законодавства країн та відповідних супровідних процедур;**
- **Принцип диференціації джерел;**
- **Принцип обґрунтованості;**

Дякую за увагу!

